

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44383
Nom	Patrimoni documental: descripció i recuperació informativa
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2213 - M.U.Patr.Cult.:ld	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2213 - M.U.Patr.Cult.:ld	5 - Especialitat en patrimoni bibliogràfic i documental	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CARBONELL BORJA, M.JOSE	361 - Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques
MANDINGORRA LLAVATA, MARIA LUZ	361 - Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques

RESUM

L'objectiu d'aquesta assignatura és que els estudiants coneguen i analitzen els diversos instruments i llenguatges de recuperació del patrimoni documental a fi de resoldre els problemes tècnics que planteja el seu tractament, descripció i gestió.

Igualment, es pretén que els estudiants coneguen, partint de les característiques materials dels fons documentals de caràcter patrimonial i atenent-ne la seua especificitat teòrica i diversitat tipològica, els aspectes fonamentals que permeten resoldre els problemes d'identificació, datació i descripció d'acord amb la normativa internacional.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

2158 - M.U.Patr.Cult.:ld

- Ser capaços d'accedir a ferramentes d'informació en altres àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament.
- Ser capaços de valorar la necessitat de completar la seva formació científica, històrica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica, social i humana en general, assistint a conferències o cursos i / o realitzant activitats complementàries, autoavaluant l'aportació que la realització d'aquestes activitats suposa per a la seva formació integral.
- Coneixement dels aspectes teòrics sobre Patrimoni Cultural, així com la diversitat de tipologies patrimonials i capacitat per a l'aplicació d'estratègies d'investigació, conservació i gestió.
- Coneixement de les noves tecnologies en relació a la identificació, investigació, conservació, posada en valor i difusió del Patrimoni Cultural.
- Capacitat per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis o multidisciplinaris relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Capacitat per a la comunicació de les conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten públics especialitzats i no especialitzats.
- Capacitat per a l'aplicació les habilitats d'aprenentatge que els permeten actuar tant d'una manera autodirigit o autònom com en equips de treballs de perfil multidisciplinari.
- Capacitat per a la integració de l'aprenentatge en un context d'igualtat home/dona, en una cultura de pau i amb valors democràtics.
- Conocimiento de las técnicas de empleabilidad, relacionadas con las modalidades y tipologías de empresas, las salidas laborales y los ?yacimientos de empleo.
- Capacitació per a la presa de consciència sobre l'acció social i educativa del Patrimoni Cultural, com un element ètic present en la vida de les societats.
- Capacidad para la integración de los contenidos del Máster en un contexto medioambiental y de sostenibilidad.
- ?

- L'estudiant ha de conèixer els procediments de gestió dels fons històrics conservats en arxius i biblioteques.
- L'estudiant ha de ser capaç de resoldre els problemes d'identificació, datació i procedència que plantegen els fons documentals antics.
- L'estudiant ha de ser capaç d'identificar i llegir els tipus gràfics que adopta l'escriptura llatina en la producció de llibres i documents, des de l'antiguitat fins a la difusió generalitzada de la impremta de caràcters mòbils.
- L'estudiant ha de ser capaç de valorar els fons bibliogràfics i documentals de naturalesa patrimonial com a producte d'una societat i d'una època determinades.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La diacronia de l'escriptura llatina

Exposició dels diferents tipus gràfics, amb especial atenció als propis de la Península Ibèrica.

2. Normes de descripció dels documents d'arxiu

Aproximació a les diferents normatives i la seua evolució al llarg de la Història.

3. Tractament i descripció de pergamins y dels seus elements de validació

Aplicació de la norma als documents en pergami, tot incloent els signes de validació.

4. La descripció dels suports especials: mapes i plànols

Anàlisi i descripció de tots els aspectes relacionats amb el material cartogràfic.

5. Tractament i descripció d'arxius d'imatge: del gravat a la fotografia

Anàlisi i descripció dels diferents suports que contenen imatges, incloent els materials audiovisuals dels segles XIX a XXI.

6. Gestió i descripció de materials efímers

Anàlisi i descripció de cartells, etiquetes comercials, auques, gojos i altres (ss. XIV-XXI).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	18,00	100
Pràctiques en aula	12,00	100
Altres activitats	3,00	100
Tutories reglades	3,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	6,00	0
Estudi i treball autònom	12,00	0
Lectures de material complementari	12,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	72,00	0
Resolució de casos pràctics	12,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT**CLASSES TEÒRIQUES**

Al llarg d'aquestes classes, el professorat exposarà i explicarà els aspectes fonamentals que guiaran l'estudiant en l'estudi i la comprensió dels diferents continguts de l'assignatura.

CLASSES PRÀCTIQUES

En el desenvolupament d'aquestes classes es realitzaran diversos supòsits pràctics que tenen per finalitat l'aplicació dels coneixements teòrics adquirits. Els materials necessaris per al desenvolupament de cada pràctica, tant originals com reproduccions, seran proporcionats als estudiants pels professors.

PREPARACIÓ DE LES CLASSES TEÒRIQUES

Per a la preparació de les classes teòriques i a fi d'aprofundir en aspectes concrets de particular relleu en relació amb els diferents temes que integren el programa, l'estudiant haurà de realitzar diverses lectures que seran indicades oportunament pels professors.

REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES

A fi de completar les activitats realitzades a les classes pràctiques, els estudiants han de resoldre, de manera individual, una sèrie de supòsits pràctics.

REALITZACIÓ D'UNA PROVA TEÓRICO-PRÀCTICA

L'estudiant realitzarà una prova de caràcter teoricopràctic, la qualificació de la qual serà vàlida per a les tres assignatures que integren l'especialitat en Patrimoni bibliogràfic i documental (Patrimoni bibliogràfic: descripció i recuperació informativa, Patrimoni documental: descripció i recuperació informativa i Conservació preventiva en arxius i biblioteques).

TUTORIES

Els professors convocaran eventualment els estudiants per fer entrevistes d'orientació acadèmica –personals i/o en grup– destinades a afavorir l'aprenentatge autònom de l'estudiant per mitjà de la resolució de problemes concrets, el comentari de la bibliografia recomanada, etc.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Per completar la formació de l'estudiant, és prevista la realització de diverses activitats, comunes a les tres assignatures que integren l'especialitat i que s'especificaran a la Guia del Màster, que estarà disponible al començament de les classes.

AVALUACIÓ

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BONAL ZAZO, J.L. (2007) La descripció archivística normalizada: origen, fundamentos, principios y técnicas. Gijón, Ed. Trea.
- CARRASCAL SIMÓN, A.; GIL TORT. R.M^a (2008) Los documentos de cartografía y arquitectura: qué son y cómo se tratan. Gijón, Ed. Trea.
- CRUZ MUNDET, J.R. (2008) La gestión de documentos en las organizaciones. Madrid, Ed. Pirámide. En especial las páginas 67-76 y 211-228.
- DEL VALLE GASTAMINZA, F. (ed.) (1999) Manual de documentación fotográfica. Madrid, Ed. Síntesis.
- DIEZ CARRERA, C. (coord.) (2007) La catalogación de los materiales especiales. Gijón, Ed. Trea.
- FRANGANILLO FERNÁNDEZ, Jorge, Formatos digitales. Propiedades técnicas y contextos de uso, Barcelona, UOC, 2022.
- ISAD (G) (2000) Norma internacional General de Descripción Archivística. Madrid, Ed. Subdirección General de los Archivos Estatales.
- GARCÍA RUIPÉREZ, Mariano, La descripción documental en España y sus instrumentos: de los inventarios medievales a los metadatos del documento electrónico, Cuenca, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2021.
- ISAAR (CPF) (1997) Norma internacional sobre los encabezamientos autorizados archivísticos relativos a entidades, personas y familias. Madrid, Ed. Ministerio de Educación y Cultura. Dirección general del Libro, Archivos y Bibliotecas

- ISBD (CM) Descripción Bibliográfica internacional normalizada para Material Cartográfico. Madrid, Ed. Ministerio de Educación y Cultura. Dirección general del Libro, Archivos y Bibliotecas.
- ISBD (NBM) Descripción Bibliográfica internacional normalizada para Materiales no librarios. Madrid, Ed. Ministerio de Educación y Cultura. Dirección general del Libro, Archivos y Bibliotecas.
- LITER MAYAYO, C.; GARCIA CALATAYUD, C. (1999) Materiales cartográficos: Manual de catalogación. Madrid, Ed. Arco Libros S.L.
- MENÉNDEZ-PIDAL DE NAVASCUÉS, F. (1988) Apuntes de sigilografía española. Guadalajara, Ed. Aache.
- NUÑEZ FERNANDEZ, E. (2007) Archivos y normas ISO. Gijón, Ed. Trea.
- SANTAMARIA GALLO (2007) Desarrollo de las normas españolas de descripción archivística NEDA. Madrid, Ed. Subdirección General de los Archivos Estatales.

ESBORRAN